

## סוכרתיים – כך תמנעו את הידרדרות הראייה שלכם

### איך נגרמת בצקת מקולרית על רקע סוכרתי? איך מאבחנים? איך מטפלים?

סוכרת היא לא רק שהיא מחלה קשה, אלא שיש לה תופעות לוואי רבות, חלקן קשות לא פחות מהמחלה עצמה: אחת מהן היא **בצקת מקולרית על רקע סוכרתי**, תופעת לוואי של הסוכרת אשר מביאה לשחיקה של כלי דם זעירים ברשתית ובסופו של דבר לעיוורון. בצקת מקולרית על רקע סוכרתי היא כל כך שכיחה, שהיא הגורם המוביל של עיוורון באנשים בגיל העבודה. מתוך כחצי מיליון חולי סוכרת בישראל, כ- 50,000 יפתחו בצקת מקולרית על רקע סוכרתי.

**איך מתחוללת הפגיעה בראייה?** מחלת הסוכרת יוצרת לחץ ושחיקה על כלי הדם הזעירים המזינים את הרשתית. כלי הדם השחוקים "נסדקים" ונוזל חלבוני עכור מופרש מהם אל הרשתית (מקולה). עם הזמן, הנוזל הזה מצטבר במרכז הראייה וגורם שם לבצקת. הבצקת פוגעת במרכז הראייה ברשתית. מצב זה נקרא בצקת מקולרית, ואם לא מטפלים בה מוקדם היא יכולה להביא לאיבוד ראייה משמעותי, עד עיוורון מוחלט. מבין חולי הסוכרת הוותיקים (שחולים מעל 10 שנים) כמעט מחצית סובלים בצקת מקולרית. בצקת מקולרית על רקע סוכרתי היא הגורם הראשון לעיוורון בצעירים ובאנשים גילאי הביניים שעדיין עובדים ופעילים.

### איך קורה שמרכז הראייה של אנשים נפגע והם לא מרגישים?

הפגיעה בראייה מופיעה בשלב מאוחר יחסית של תהליך היווצרות הבצקת. בשלבים הראשונים העין הפחות פגועה, ביחד עם המוח, מפצים על אובדן הראייה והחולה כלל לא מרגיש בה עד שהיא כבר משמעותית מאוד. כאשר החולים מרגישים שראייתם משובשת, הבצקת כבר מכסה חלק משמעותי ממרכז הראייה שברשתית.

### האם אפשר למנוע את התפתחות הבצקת?

כל חולי הסוכרת, בלי יוצא מן הכלל, מקבלים הנחיות והמלצות לבצע בדיקות ראייה שנתיות באופן קבוע גם אם נראה להם שראייתם תקינה.

### יש טיפול?

עצירת המחלה מתבססת על עצירת חלבון VEGF. חלבון זה מעודד את התהליך המזיק של צמיחת כלי דם שבירים ודולפים. החלבון גם גורם להפרשה מוגברת של נוזל מהנימים החוצה אל הרשתית.

**אווסטין:** אווסטין היא תרופה אונקולוגית שפועלת במנגנון של היקשרות לחלבון VEGF ומניעת שגשוג כלי הדם הזעירים. מנגנון זה מועיל במקרים רבים גם בצמצום שגשוג כלי הדם הפגועים שברשתית. לאווסטין אין התוויה לשימוש בבצקת מקולרית על רקע סוכרת אולם היא ניתנת למטופלים כקו ראשון, בזכות ניסיון קליני ובזכות מחירה הזול.

**לוסנטיס:** לוסנטיס מבוססת על אותה מולקולה של אווסטין, והיא בעלת התוויה לטיפול בקו שני.

**אייליה:** אייליה היא תרופה ביולוגית בעלת מנגנון ייחודי: היא לוכדת את חלבון VEGF משני צדדיו – כאשר התרופות האחרות נקשרות רק לצד אחד של החלבון. בזכות מנגנון זה יעילותה גבוהה בהרבה. אייליה חוסמת את החלבון המזיק בחוזק חיבור פי 500 מאווסטין ופי 140 מלוסנטיס, כך הראו המחקרים

הקליניים שבעקבותיהם אושרה התרופה. חוזק חיבור זה מאפשר להפחית את מספר הזריקות הנדרש.  
אייליה ניתנת כעת בסל התרופות כקו שני לחולי סוכרת.